

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті

ХАБАРИШЫ
«Жаратылыстану-география ғылымдары» сериясы
№4(58), 2018 ж.

Шығару жиілігі – жылына 4 нөмір.
2001 ж. бастап шығады

Бас редактор
х.г.к., Жер туралы г.д., проф.
Х.Н. Жанбеков

Редакциялық коллегия
бас редактордың орынбасары,
г.г.д., проф. К.Д. Каймулдинова,
пед.г.д., проф. Ж.Ә. Шоқыбаев,
биол.г.д., проф. З.Б. Тұңғышбаева

Редакциялық алқа мүшелері:
геогр.г.д., проф., ҚР ҰҒА академигі

А.С. Бейсенова,
х.г.д., проф., ҚР ҰҒА академигі
Е.Ә. Бектуров,

х.г.д., проф. С.Р. Конуспаев,
пед.г.д., проф. Н.К. Ахметов,
г.г.д., проф. Б.Ш. Абдимананов,
биол.г.д., проф. Е.Т. Тазабекова,
биол.г.д., проф. Д.Қ. Айдарбаева,
х.г.д., проф. Н.А. Бектенов,
пед.г.д., проф. А.А. Саипов,

хим.г.д., проф. Г.И. Мейирова,
геогр.г.д., проф. А.Н. Нигматов (Өзбекстан),
биол.г.д., проф. Б.М. Дженбаев (Қырғызстан),
биол.г.д., проф.

А.А. Мамадризохов (Тәжікстан),
пед.г.д., проф. Н.Д. Андреева (Ресей),
пед.г.д., проф. С.В. Суматохин (Ресей),
х.г.д., проф. Д.Ю. Мурзин (Финляндия),
PhD докторы Ренато Сала (Италия),
геогр.г.д., проф. Бургхард Мейер (Германия),
PhD докторы Давид Лорант (Венгрия),
х.г.к. Ж.М. Жақсыбаева (жауапты хатшы)

© Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, 2018

Қазақстан Республикасының мәдениет және ақпарат министрлігінде 2009 жылы мамырдың 8-де тіркелген N10110 – Ж

Басуға 07.09.2018 қол қойылды.
Пішімі 60x84^{1/8}. Көлемі 17,75 е.б.т.
Таралымы 300 дана. Тапсырыс 391.

2016 жылдан бастап Қазақстандық дәйексөз қорының импакт-факторы – 0,015

050010, Алматы қаласы,
Достық даңғылы, 13.
Абай атындағы ҚазҰПУ

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің
«Ұлағат» баспасы

Мазмұны
Содержание
Content

ЖЕР ТУРАЛЫ ҒЫЛЫМДАР
НАУКИ О ЗЕМЛЕ
SCIENCES ABOUT EARTH

Абдикаримова Г.А., Оспанова Д.Қ. Жаңа инновациялық оқыту технологиялары арқылы Шығыс Қазақстан облысының атауларын география сабағында оқытудың жолдары..... **7**
Abdikarimova G.A., Ospanova D.K. Training in geographic names of the East Kazakhstan region using innovative educational technologies.....

Исабаев А.Т., Канитаева К.П., Иркимбаев С.Н., Токпанов Е.А. Сакралды ландшафтардың жіктелуі мен сапалық қасиеттері..... **12**
Isabaev A.T., Kanitaeva K.P., Irkitbaev S.N., Tokpanov E.A. Classification and quality properties of sacral landscapes.....

Қыдырбаева А.Т., Токпанов Е.А., Үсенов Б.М. Өңірдің сакралды кеңістікті зерттеу әдістері..... **19**
Kydyrbaeva A.T., Tokpanov E.A., Usenov B.M. Methods of studying sacral spaces of the region.....

Пашков С.В., Алина А.Н. География сабағында ақпараттық-коммуникативтік технологияны (АКТ) қолданудың тәжірибелік-эксперимент жұмысы..... **25**
Pashkov S.V., Alina A.N. Practical - experimental work application of information and communication technologies (ICT) in the geography lessons.....

Усманов М., Абдимананов Б.Ш. Международная миграция населения в контексте глобализации..... **31**
Usmanov M., Abdimanapov B.Sh. International migration of population in the context of globalization.....

ХИМИЯ ҒЫЛЫМДАРЫ
ХИМИЧЕСКИЕ НАУКИ
CHEMICAL SCIENCES

Zhaksybaev M.Zh., Isakov D.A. Hydrogenation of acetylene compounds on copper modified catalysts..... **38**
Жақсыбаев М.Ж., Исаков Д.А. Ацетиленді қосылыстарды модифицирленген мыс катализаторлары қатысында сутектендіру.....

Мұқатаева Ж.С., Жантілес Ж.Г. Шунгит жыныстар – ерекше табиғи қосылыс..... **42**
Mukatayeva Zh.S., Zhantiles Zh.G. Shungyt mountain breeds - unusual natural compounds.....

Нурахметова А.Р., Хакимова З.Ю. Технология «Критическое мышление» и ее использование в курсе неорганической химии»..... **46**
Nurakhmetova A.R., Hakimova Z.U. Use of technology «Critical thinking» in the course of inorganic chemistry.....

Сагимбаева А.Е., Мананов Н.Т. 10-шы сынып химия пәні бойынша «Маңызды s-элементтер және олардың қосылыстары»

Казахский национальный
педагогический университет
имени Абая

ВЕСТНИК
Серия «Естественно-
географические науки»
№4(58), 2018 г.

Периодичность – 4 номера в год.
Выходит с 2001 года.

Главный редактор:
к.х.н., д.н. о Земле, проф. Х.Н.Жанбеков

Редакционная коллегия:
зам. гл. редактора, д.г.н., проф.
К.Д. Каймулдинова,
д.пед.н., проф. Ж.А. Шокыбаев,
д.биол.н., проф. З.Б. Тунгышбаева

Члены редколлегии:
д.геогр.н., проф., академик НАН РК
А.С. Бейсенова,
д.х.н., проф., академик НАН РК
Е.Ә. Бектуров,
д.х.н., проф. С.Р. Конуспаев,
д.пед.н., проф. Н.К. Ахметов,
д.г.н., проф. Б.Ш. Абдиманов,
д.биол.н., проф. Е.Т. Тазабекова,
д.биол.н., проф. Д.К. Айдарбаева,
д.х.н., проф. Н.А. Бектенов,
д.пед.н., проф. А.А. Саипов,
д.х.н., проф. Г.И. Мейирова,
д.геогр.н., проф.

А.Н. Нигматов (Узбекистан),
д.биол.н., проф.

Б.М. Дженбаев (Кыргызстан),
д.биол.н., проф.

А.А. Маматризохонов (Таджикистан),
д.пед.н., проф. Н.Д. Андреева (Россия),
д.пед.н., проф. С.В. Суматохин (Россия),
д.х.н., проф. Д.Ю. Мурзин (Финляндия),
доктор PhD Ренато Сала (Италия),
д.геогр.н., проф.

Бургхард Мейер (Германия),
доктор PhD Давид Лорант (Венгрия),
к.х.н. Ж.М. Жаксимаева (ответ. секретарь)

© Казахский национальный педагогический
университет им. Абая, 2018

Зарегистрировано
в Министерстве культуры и информации РК
8 мая 2009 г. N10110 – Ж

Подписано в печать 07.09.2018.
Формат 60x84¹/₈. Объем 17,75уч.-изд.л.
Тираж 300 экз. Заказ391.

за 2016 год индексируемый КазБЦ имеет
импакт-фактор – 0,015

050010, г.Алматы, пр.Достык, 13.
КазНПУ им. Абая

Издательство «Ұлағат»
Казахского национального педагогического
университета имени Абая

тарауына электрондық оқулық құрастыру жайы..... 51
Sagimbaeva A.E., Manapov N.T. About drawing up an electronic
textbook on the section «Important s-elements and their
compounds» for the 10th grade.....

БИОЛОГИЯ ҒЫЛЫМДАРЫ БИОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ BIOLOGICAL SCIENCES

Айдарбаева Д.К., Сейдехан М.К. Қазақстанның жусан өсімдігі
және оның маңызы..... 58
Aydarbaeva D.K., Seydekhan M.K. Kazakhstani artemisia and its
beneficial properties.....

Байдильдаева С.Н., Кунакбаев А.С., Асқарова А.М.
Репродуктивтік денсаулыққа күйзелістің кері әсері
..... 62
Baidildaeva S.N., Kunakbaev A.S., Ascarova A.N. Influence of
stress on reproductive health.....

Бижанова М.А., Құлжанова Д.Қ. Жаңа туған сәбилердің
салмақ, бой көрсеткіштері..... 69
Bizhanova Zh.M., Kulzhanova Zh.D. Weight and growth of
newborns.....

Джарылқапова С.Е., Айдарбаева Д.К., Мұрсал А.Д. Алматы
облысы Қаратал, Ескелді аудандарының этноботаникалық
зерттеулері..... 74
Jarylkapova S.E., Aidarbaeva D.K., Mursal A.D. Ethnobotanical
researches of Karatal, Eskeldi district of the Almaty
region.....

Кенжебек Р.Б., Бабашев А.М. Қан көрсеткіштеріне
гипоксиялық жаттығулардың әсері..... 80
Kengebek R.B., Babashev A.M. Influence of hypoxical exises on
parametres of blood.....

Загриценко И.П., Жарылкасын Т.С. Технология проектного
обучения по биологии в общеобразовательной школе..... 87
Zagritsenko I.P., Zharylkassyn T.S. Technology of project
training in general educational school.....

Нұрғыса С.Б., Бабашев А.М., Атраубаева Р.Н. Лимфа мен
қанның реологиялық көрсеткіштері..... 92
Nurgysa S.B., Babashev A.M., Atraubaeva R.N. Reological
parametres of lymph and blood.....

Өтегенова Н.Б., Мұсаев Қ.Л. Кетпен жотасының кейбір
пайдалы өсімдіктеріне жалпы сипаттама..... 101
Otegenova N., Mussayev K. General description of useful plantsof
ridge ketmen.....

Татарина Г.Ш., Жарылкасынова Ж.М., Уразғалиева
Л.Ш. Дене белсенділігі - саламатты өмір салтының негізгі
аспекті..... 107
Tatarinova G.Sh., Zharylkasynova Zh.M., Urazgaliyeva L.Sh.
Physical activity is basic aspect of healthy way of
life.....

Шоқанова А.Ш., Садыханова К.А. Алматы облысы, Іле
ауданындағы мал азықтық өсімдік – Lucerne..... 111
Shokhanova A.Sh., Sadykhanova K.A. Lucern - as a aft plant in

**Kazakh National
Pedagogical University
after Abai**

BULLETIN
Series of «Natural-geographical sciences»
№4(58), 2018.

Periodicity – 4 numbers in a year
Publishing from 2001

Editor in chief
c.chem.s., d.n. Earth, prof. H.N. Zhanbekov

The editorial state:
deputy Editor-in-Chief, d.geog.s., prof.
K.D. Kaimuldinova,
d.ped.s., prof. Zh.A. Shokybaev,
d.biol.g.s., prof. Z.B. Tungyshbayeva

The editorial board members:
d.geog.s., prof., academician of NAS RK.
A.S.Beisenova,
d.chem.s., prof., academician of NAS RK
E.A.Bekturov,
d.chem.s., prof. S.R. Konuspaev,
d.ped.s., prof. N.K. Akhmetov,
d.geog.s., prof. B.S. Abdymanapov,
d.biol.s., prof. E.T. Tazabekova,
d.biol.s., prof. D.K. Aydarbayeva,
d.ped.s., prof. N.A. Bektenov,
d.ped.s., prof. A.A. Saipov,
d.chem.s., prof. G.I. Meirova,
d.geogr.s., prof. A.N. Nigmatov (Uzbekistan),
d.biol.s., prof. B.M. Jenbaev (Kyrgyzstan),
d.biol.s., prof.
A.A. Mamadrizohonov (Tadzhikistan),
d.ped.s., prof. N.D. Andreeva (Russia),
d.ped.s., prof. S.V. Sumatohin (Russia),
d.chem.s., prof. D.U. Murzin (Finland),
doctor PhD Renato Sala (Italy),
d.geogr.s., prof. Meyer Burkhard (Germany),
doctor PhD David Lorant (Hungary),
c.chem.s. Zh.M. Zhaksybayeva
(executive secretar)

Kazakh National Pedagogical
University named after Abai, 2018

The journal is registered by the
Ministry of Culture and Information RK
8 May 2009, N10110 – Ж

Signed to print 07.09.2018.
Format 60x84 1/8. Volume –17,75publ.literature.
Edition 300 num. Order 391.

For 2016KazBC has impact – factor of 0,015

050010, Almaty, Dostykave., 13
KazNPU named after Abai

Publishing house «Ulagat»
Kazakh National Pedagogical University
named after Abai

the Ilijsky district Almaty region.....

- Шалабаев Қ.Ы., Есентұрова С.А.** Іле Алатауының кіші Алматы шатқалы флорасының алуантүрлігіне талдау жасау..... **115**
- Shalabaev K.Y., Yessenturova S.A.** Analysis of the flora diversity of the small Almaty gorge of the trans-Ili Alatau.....

**ЭКОЛОГИЯ
ECOLOGY**

- Каримова Ш.С., Сейтова Г.А., Қанағатова А.У., Нұрман Е.А.** Қаратал өзенінің ауыр металдармен ластануының қоршаған ортаға әсері..... **122**
- Karimova Sh.S., Seitova G.A., Kanagatova A.U., Nurman E.A.** The influence of heavy metal contamination in the middle and lower of the Karatal river to the environment.....

- Құспанова А.К., Үсенов Б.М., Құдабаева А.Е.** «Алтын-Емел» ұлттық табиғи саябағындағы құландар популяциясын көбейту жұмыстары және болашағы..... **127**
- Kuspanova A.K., Usenov B.M., Kudabaeva A.K.** Works on increase in number of population of pendants in the national «Altyn-Emel» natural park.....

- Сағымбай А.Б., Джусупова Д.Б., Нусупбаева Г.Е.** Проблемы лабораторной диагностики вирусов гриппа..... **133**
- Sagymbay A.B., Jussupova D.B., Nusupbayeva G.E.** Problems of laboratory diagnostics of influenza.....

**ПӘНДЕРДІҢ ӘДІСТЕМЕЛІК АСПЕКТІЛЕРІ
МЕТОДИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ДИСЦИПЛИН
METHODICAL ASPECTS OF DISCIPLINES**

- Бекенова Н.А., Абзи Е.** Активные методы как условие необходимое для повышения качества обучения школьников..... **139**
- Bekenova N.A., Abzi E.** Active methods as a prerequisite for improving the quality of schoolchildren's learning.....

- Мынбаева Б.Н., Абишова Г.У.** Проблемы применения технологии проектного обучения в вузе..... **144**
- Abishova G.U.** The problems of applying the project learning technology in high school.....

- Загриценко И.П.** История образования биологических кафедр института естествознания и географии..... **148**
- Zagritsenko I.P.** History of education, the biological departments of the institute for science and geography.....

- Загриценко И.П., Аубакирова А.Е.** Особенности факультативных занятий по биологии в общеобразовательной школе..... **153**
- Zagritsenko I.P., Aubakirova A.E.** The features of elective classes on biology in general education school.....

- Мырзахметова Н.О., Исламова Б.Б.** Жаһандану жағдайында оқушылардың химия сабағында функционалдық сауаттылығын қалыптастырудың..... **158**
- Myrzakhmetova N.O., Islamova B.B.** The formation of functional literacy of pupils at lessons of chemistry in the context of

globalization methods and techniques.....

- Шыныбекова Ш.С., Жұмабаева С.А.** Интербелсенді әдістерді қолдану арқылы жоғары мектептерде биология пәнін оқыту..... **162**
Shynybekova Sh.S., Zhumabayeva S.A. Study biology in higher education using interactive methods.....

ТУРИЗМ TOURISM

- Абдикаримова Г.А., Смайлова Д.Е.** Түркістан облысының тарихи-мәдени ескерткіштерін өлкетану бағытында зерттеу және оқу үдерісінде пайдалану..... **168**
Abdikarimova G.A., Smailova D.E. The study of cultural and historical monuments of the Turkestan region in local history and using in the educational process.....
- Байтасов А.А., Сарқытқан Қ.** Қазақстанның жаһандық бәсекеге қабілеттілігі..... **173**
Baytasov A.A., Sarkytkan K. Global competitiveness of Kazakhstan.....
- Ивлева Н.В., Саванчиева А.С. Мамоев Б.Ш.** Психологическая подготовка туристов как фактор безопасности в походе..... **178**
Ivleva N.V., Savanchiyeva A.S. Mamoev B.Sh. Psychological preparation of tourists as a safety factor in a hike.....
- Масабаев К.И.** Основные внешнеполитические приоритеты Казахстана: геополитика КНР и РК..... **185**
Massabayev K.I. The main foreign policy priorities of Kazakhstan: the geopolitics of China and Kazakhstan.....
- Мухитдинова Р.А., Тоқпанов Е.А., Омаров Қ.М.** Алтын-Емел тауының етегіндегі «Найзатапқан» киелі арасанының емдік-сауықтыру және сакральды туризмді дамытудағы алатын орны..... **194**
Mukhitdinova R.A., Tokpanov E.A., Omarov K.M. Opportunities for development of medical and health and sacral tourism of the mineral source «Nayzatapakan» at the frostal mountain Altynemel.....